

Geografie obyvatelstva a osídlení 2

cvičení

Cvičící: Martin Tomáš

Tabulka rozdělení dvojic a článků

- ▶ <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1UQOnChH4qxpXpKkdi-uX4muYck0ORas3uxKG-828G2E/edit?usp=sharing>

Kvíz

- ▶ Kolik obyvatel má populačně nejmenší obec v ČR?

- ▶ Vysoká Lhota (okres Pelhřimov)
- ▶ K 1. 1. 2017 měla 15 obyvatel

▶ Obr. 1 – Obecní úřad obce Vysoká Lhota autor: Jiří Komárek

- ▶ Seřadte pět největších měst v roce 1790 podle počtu obyvatel od největšího:
-

- ▶ Olomouc

- ▶ Praha

- ▶ Cheb

- ▶ Brno

- ▶ Jihlava

- ▶ Odhadněte jejich počet obyvatel (zaokrouhleně na 1000 obyv.)

město

počet obyvatel

Praha

74000

Brno

20000

Olomouc

11000

Jihlava

10000

Cheb

7500

-
- ▶ Jaké bylo třetí nejlidnatější město na území ČR v roce 1910? Jaké v roce 1950?

▶ 1910:	Praha	420 000
	Brno	125 000
	Plzeň	80 000
	ČB	45 000
	ÚnL	40 000
	(Ostrava)	35 000
▶ 1950:	Praha	1 058 000
	Brno	285 000
	Ostrava	180 000
	Plzeň	125 000
	Olomouc	65 000
	Liberec	57 000

Jak je to „dnes“?

▶

Jak je to „dnes“?

▶ 1. 1. 2017:

Praha	1 280 058
Brno	377 973
Ostrava	291 634
Plzeň	170 548
Liberec	103 853
Olomouc	100 378

Cvičení 1

Populační vývoj obcí (1869 – 2011)

▶ **1. Vypočítejte indexy počtu obyvatel pro obce Vašeho SO ORP**

- ▶ Data o počtu obyvatel obcí jsou zaznamenávány v desetiletých intervalech (s výjimkami)
 - ▶ První moderní Sčítání lidu, domů a bytů se konalo v roce 1869, zatím poslední v roce 2011
 - ▶ Z průběhu vývoje počtu obyvatel lze poměrně dobře dát do souvislosti s jednotlivými historickými událostmi (hladomor, válka, urbanizace, politické intervence atd.)

 - ▶ Vypočtete indexy počtu obyvatel obcí SO ORP za tato sčítací období:
 - ▶ 1950/1930
 - ▶ 1991/1930
 - ▶ 1991/1950
 - ▶ 2011/1991
 - ▶ 2011/historické maximum
-

Cvičení 1

Populační vývoj obcí (1869 – 2011)

- ▶ Příklad: index 1950/1930
- ▶ = podíl počtu obyvatel v roce 1950 oproti roku 1930 čili „jak se procentuálně zvýšil či snížil počet obyvatel v roce 1950 oproti roku 1930“

Řetězový index 1950/1930

počet obyvatel 1930 100 %

počet obyvatel 1950 X %

- ▶ Index uvádějte **v procentech** (podíl počtu obyvatel vynásobte stem) a **max. jedno desetinné místo**

- ▶ Tabulka: Počet obyvatel v SO ORP Jaroměř za vybraná sčítací období

Obec	1869	1930	1950	1991	2011
Dolany	1275	1020	692	650	660
Heřmanice	889	931	813	395	411
Hořenice	310	453	327	183	161
Chvalkovice	2097	1487	959	637	703
Jaroměř	8653	17243	12531	12557	12678
Jasenná	1180	1193	912	695	724
Nový Ples	457	435	361	287	344
Rasošky	792	856	610	521	656
Rožnov	612	599	462	378	397
Rychonovek	890	860	700	564	620
Šestajovice	523	439	340	339	196
Velichovky	830	730	744	690	739
Velký Třebešov	458	530	377	339	345
Vlkov	523	529	409	348	387
Zaloňov	764	597	459	363	437

- ▶ Barevně označte rok, ve kterém měla obec největší počet obyvatel
- ▶ Uvědomit si, jaký stav české společnosti dané roky reprezentují, okomentovat to v doprovodném textu pod tabulkou

- ▶ Tabulka: Indexy počtu obyvatel obcí SO ORP Jaroměř za vybraná období sčítání

Indexy					
Obec	1950/1930	1991/1930	1991/1950	2011/1991	2011/max
Dolany	67,8	63,7	93,9	101,5	51,8
Heřmanice	87,3	42,4	48,6	104,1	44,1
Hořenice	72,2	40,4	56,0	88,0	35,5
Chvalkovice	64,5	42,8	66,4	110,4	33,5
Jaroměř	72,7	72,8	100,2	101,0	73,5
Jasenná	76,4	58,3	76,2	104,2	60,7
Nový Ples	83,0	66,0	79,5	119,9	75,3
Rasošky	71,3	60,9	85,4	125,9	76,6
Rožnov	77,1	63,1	81,8	105,0	64,9
Rychonovek	81,4	65,6	80,6	109,9	69,7
Šestajovice	77,4	77,2	99,7	57,8	37,5
Velichovky	101,9	94,5	92,7	107,1	89,0
Velký Třebešov	71,1	64,0	89,9	101,8	65,1
Vlkov	77,3	65,8	85,1	111,2	73,2
Zaloňov	76,9	60,8	79,1	120,4	57,2

- ▶ V doprovodném textu interpretujte výsledky – zaměřte se na zvláštnosti a ojedinělosti, výchyly atd. Vždy se snažte uvést, proč k poklesu/nárůstu došlo vzhledem k historicko-společenským událostem

Cvičení 1

Populační vývoj obcí (1869 – 2011)

- ▶ **2. Vytvořte kartogram obcí SO ORP na základě indexu počtu obyvatel 2011/hist. max.**
- ▶ Obce kategorizujte podle hodnot indexu 2011/max
- ▶ Smysluplně vytvořte velikostní intervaly kategorií obcí
- ▶ Všechny kartografické náležitosti mapy (název, legenda, měřítko,...)
- ▶ Na základě výsledného kartogramu zkuste analyzovat, zdali se určitá kategorie obcí vyskytuje na území více koncentrovaně, případně jestli je rozložení zcela náhodné a nepravidelné

Cvičení 1

Populační vývoj obcí (1869 – 2011)

▶ **Zdroje dat:**

- ▶ Historický lexikon obcí České republiky - 1869 - 2011 (<https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>)
- ▶ Případně výsledky SLDB 2011

▶ **Odevzdání:**

- ▶ Dvě tabulky, kartogram, komentáře v jednom dokumentu (doc, pdf, ... je to na vás)
- ▶ **Termín: pátek 9. března 23:55 do ISu**

